

<p>TECHNISCHE VRAAG (alleen over een agendapunt)</p>
<p>Indiener: Jacqueline Bussink, D66</p> <p>Datum indiening vraag: 3 maart 2020</p> <p>Betreft: Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020.</p> <p>Datum verzending antwoord: 12 maart 2020</p>
<p>Formulering:</p> <p>Eén van de agendapunten op de raadsvergadering van 17 maart 2020 is de verordening “maatschappelijke ondersteuning gemeente Berkelland 2020”. Als redenen voor de nieuwe verordening noemt u onder meer de invoering van het abonnementstarief, actuele jurisprudentie en de nieuwe WMO wetswijziging.</p> <p>Voor de wijzigingen in de verordening wordt verwezen naar de was/wordt tabel. Helaas hebben wij de indruk dat de voorgenomen wijzigingen een grotere impact (kunnen) hebben dan menigeen zich realiseert. Dit geldt met name voor de PGB en de huidige pilot “Ondersteuning Thuis”.</p> <p>D66 ziet het PGB als een waardevol instrument voor volwassenen, jeugdigen en hun ouders voor het realiseren van maatwerkgerichte, mantelzorg ondersteunende en innovatieve zorg voor inwoners die zelf (of via hun vertegenwoordiger) op verantwoorde wijze het PGB vorm en inhoud willen geven. Door een PGB aan te bieden realiseert de gemeente bovendien meer keuzevrijheid.</p> <p>Ten aanzien van het PGB zien wij in de nieuwe verordening een aantal wijzigingen die ons zorgen baart. Er kan mogelijk sprake zijn van een lager PGB tarief. Aangezien de gemeente een pittige bezuinigingstaak heeft in het sociale domein zou dit zomaar het geval kunnen zijn. Onze fractie wil niet later in het proces voor verrassingen staan als blijkt dat we, zonder dat we ons dit (volledig) hebben gerealiseerd en hebben overzien, akkoord zijn gegaan met aantal ingrijpende wijzigingen.</p> <p>Het betreft tamelijk zware kost voor mensen (zoals ikzelf) die hier niet dagelijks mee in aanraking komen. Het was in dat opzicht prettig geweest als dit onderwerp eerder en uitvoeriger aan de orde was geweest. Desalniettemin, misschien maken we ons onterecht zorgen en kunt u deze wegnemen in de beantwoording van onze vragen.</p>
<p>Vraag: In het bijgevoegde overzicht nemen wij kennis van de volgende aanpassing van de PGB: Er vindt een bewustkeuzegesprek plaats met de inwoner over het beheer van een persoonsgebonden budget. De inwoner moet aangeven of hij deze taken werkzaamheden op zich kan nemen. Het advies van de consultant over het beheer van het PGB wordt opgenomen in het verslag.</p> <p>Uit de formulering is niet duidelijk of een vertegenwoordiger namens een cliënt het PGB mag en kan beheren. Is dit mogelijk?(1) En zo ja, wordt er bij het maken van een bewustkeuzegesprek nadrukkelijk gewezen op de mogelijkheid dat een vertegenwoordiger bij dit gesprek aanwezig kan zijn? (2)</p> <p><i>Antwoord (1):</i> <i>We realiseren ons dat de verordening lastig te lezen is. Daarom zijn we op dit moment samen met Winterswijk, Oost-Gelre en een projectleider van Stimulansz bezig met de ‘omgekeerde verordening’ (leesbare, toegankelijke verordening). Deze zal in de loop van 2020 gereed zijn.</i></p> <p><i>Antwoord (2):</i> <i>Het bewustkeuzegesprek gaat over het kunnen beheren van een pgb en is dus alleen van toepassing bij inwoners die een pgb aanvragen. Deze inwoners hebben dan al een</i></p>

<p><i>keukentafelgesprek gehad. Een vertegenwoordiger mag en kan namens de cliënt het PGB beheren. Als dit het geval is, zullen wij de vertegenwoordiger ook willen spreken en bestaat inderdaad de mogelijkheid dat hij/zij bij het gesprek aanwezig is. Bij het maken van de afspraak voor het bewustkeuzegesprek vragen wij de inwoner of de vertegenwoordiger bij het gesprek aanwezig kan en wil zijn. Het antwoord op uw vraag is dus "ja".</i></p> <p>NB <i>Een keukentafelgesprek is niet hetzelfde als een bewustkeuzegesprek. Het keukentafelgesprek is het eerste gesprek waar de consulent het onderzoek start naar de hulpvraag. Iedereen in de gemeente Berkelland die een aanvraag indient, krijgt zo'n gesprek.</i></p>	
<p>Vraag: Klopt het dat er inmiddels al een bewustkeuzegesprek plaats vindt indien er sprake is van een PGB aanvraag?</p> <p><i>Antwoord: Ja, wij zijn vanaf juli 2018 begonnen met het voeren van de bewustkeuzegesprekken. De bewustkeuzegesprekken waren nog niet opgenomen in de verordening.</i></p>	
<p>Vraag: Zowel in de oude als in de nieuwe verordening kan een PGB worden afgewezen. Op welke gronden wijst u een PGB af? Zijn de criteria waarop wordt getoetst anders dan in 2019? En zo ja, waar zitten de verschillen? Kunt u aangeven hoe vaak u in 2019 een PGB aanvraag heeft afgewezen?</p> <p><i>Antwoord: Naast de bewustkeuzegesprekken hanteert de gemeente Berkelland de weigeringsgronden zoals opgenomen in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en de Jeugdwet. Het gaat hierbij om drie weigeringsgronden:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Competentie aanvrager. Voor het toekennen van een PGB wordt de voorwaarde gesteld dat de aanvrager voldoende competent is om verantwoord om te gaan met het PGB.</i> <i>2. Motivering waarom een PGB gewenst is in plaats van een maatwerkvoorziening via ZIN.</i> <i>3. Kwaliteit van zorg. De zorg die geleverd wordt dient van goede kwaliteit te zijn.</i> <p><i>De criteria waarop wij toetsen zijn niet gewijzigd ten opzichte van 2019. In 2019 zijn er geen aanvragen voor een PGB afgewezen.</i></p>	
<p>Vraag: In de nieuwe WMO wet wordt gesteld dat het college de plicht heeft, nadat is vastgesteld dat iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening, de betrokkene te informeren over de mogelijkheid om voor een PGB te kiezen en over de gevolgen van die keuze.</p> <p>Vraag: Hoe en in welke vorm gaat u inwoners actief wijzen op de mogelijkheid om voor een PGB te kiezen?</p> <p><i>Antwoord: Tijdens het keukentafelgesprek wordt er eerst onderzocht of iemand in aanmerking komt voor een maatwerkvoorziening. In datzelfde gesprek wordt de inwoner geïnformeerd over ondersteuning via ZIN of via een PGB. De keuze ligt bij de inwoner.</i></p>	
<p>De gemeente Doetinchem behandelt (voor de Achterhoek) de aanvragen beschermd wonen. In de verordening wordt bepaald dat de geldende verordening en beleidsregels van de gemeente Doetinchem leidend zijn.</p> <p>Vraag: Kunt u aangegeven hoe dit wordt vormgegeven als een inwoner een PGB wenst? Immers, de PGB loopt via onze eigen gemeente.</p> <p><i>Antwoord: De beleidsregels voor beschermd wonen worden door gemeente Doetinchem opgesteld, in</i></p>	

afstemming met de Achterhoekse gemeenten. Vervolgens stelt elke gemeente, dus ook Berkelland, deze beleidsregels lokaal vast. Bij deze beleidsregels hoort een financieel besluit waarin de PGB tarieven zijn opgenomen voor beschermd wonen. Als een cliënt via de gemeente Doetinchem een indicatie voor beschermd wonen krijgt in de vorm van een PGB, dan ontvangt de cliënt deze PGB vanuit gemeente Doetinchem. Gemeente Doetinchem hanteert hierbij het PGB tarief dat wij in gemeente Berkelland in het financieel besluit hebben vastgesteld.

U stelt in de verordening dat de hoogte van het PGB voor formele ondersteuning is gebaseerd op het tarief voor gecontracteerde ondersteuning in natura (berekend met behulp van het tariefmodel sociaal domein Achterhoek), waarbij het tarief met 15% voor overhead naar beneden is bijgesteld, tenzij op basis van het budgetplan van de cliënt passende en toereikende ondersteuning voor een lager tarief kan worden ingekocht.

Vraag: in hoeverre is de hoogte van de PGB in overeenstemming met de nieuwe wet? Is het geoorloofd om het tarief met 15% voor overhead naar beneden bij te stellen? Waar heeft u dit percentage op gebaseerd? Welke benchmark hanteert u hiervoor?
Is de PGB uitkering in de nieuwe verordening (gangbaar) lager dan in de oude verordening? Kunt u mij aangeven wat en hoe vaak in 2019 een PGB is toegekend voor formele zorg en op welke niveau dit tarief ligt?

Antwoord:

Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget professionele ondersteuning

In het tariefmodel sociaal domein Achterhoek bestaat het percentage overhead uit een component huisvesting (6%) en een component overige overheadkosten (19%). Bij het PGB voor professionele ondersteuning kan het percentage overhead naar beneden worden bijgesteld, omdat er vanuit de gemeenten geen verplichting wordt gesteld voor deelname aan het berichtenverkeer, een accountantsverklaring en een kwaliteitscontrole. Daarnaast is er veelal sprake van een kleinere instelling, met een kleinere huisvesting en hebben zij ook minder ondersteunende functies in dienst. Het is daarom geoorloofd om het tarief met 15 % voor overhead naar beneden bij te stellen.

Vaststellen hoogte persoonsgebonden budget sociaal netwerk en/of niet-professionele ondersteuning

Per 1 mei 2019 is de wet minimumloon en minimumvakantietoeslag van toepassing op het persoonsgebonden budget voor sociaal netwerk en/of niet professionele ondersteuning. Dit is de reden waarom dit de berekeningsbasis vormt voor dit tarief.

Toekenning PGB (in)formele zorg in 2019:

- In 2019 hadden 220 inwoners ondersteuning met behulp van een PGB.*
- 89 inwoners hebben de PGB ingezet voor de hulp bij de huishouding.*
- 70 inwoners hebben de PGB ingezet voor de begeleiding.*
- 61 inwoners hebben de PGB ingezet voor de Jeugdhulp.*

De tarieven van de PGB zijn voor:

- Hulp bij de Huishouding gebaseerd op het tarief van de witte werkster € 13,50 per uur. Dit tarief is niet gewijzigd op 1 januari 2020.*
- De tarieven voor begeleiding en wonen zijn gemiddeld het volgende bedrag gestegen:*
- Individuele begeleiding Wmo € 6,52 per uur*
- Individuele begeleiding Jeugd € 7,80 per uur*
- Begeleiding groep Wmo € 0,72 per uur*
- Begeleiding groep Jeugd € 2,08 per uur*
- Wonen Wmo (beschermd en beschut) € 22,59 per etmaal*
- Wonen Jeugd (beschermd en beschut) € 24,57 per etmaal*

Soms is er sprake van een combinatie van meerdere producten.

Benchmark:

Onderzoeksbureau BMC is betrokken geweest bij het tot stand komen van de PGB tarieven.

Onderzoeksbureau BMC heeft meerdere onderzoeken en gemeenten geadviseerd.

De PGB maakt een onderscheid tussen formele en informele ondersteuning. Informele ondersteuning kunnen bijvoorbeeld mensen uit het eigen netwerk van de inwoner zijn (bijvoorbeeld een familielid). De hoogte van de PGB voor informele ondersteuning voor begeleiding en logeren is bij het bestaan van een dienstbetrekking gelijk aan het minimumloon, inclusief vakantietoeslag, vakantie-uren en sociale lasten. Als ik de teksten van de oude en de nieuwe verordening naast elkaar leg, gaat de oude verordening uit van een gemiddeld regionaal tarief. Op basis van deze vergelijking krijg ik de indruk dat er sprake kan zijn van een verlaging van het PGB tarief voor informele ondersteuning.

Vraag: Is mijn veronderstelling juist? In hoeverre moeten inwoners rekening houden met een mogelijke verlaging van het PGB tarief? Kunt u aangeven wat en hoe vaak in 2019 een PGB is toegekend voor informele zorg en op welk niveau dit tarief ligt?

Antwoord:

Uw veronderstelling is inderdaad juist. Een mogelijke verlaging van het PGB tarief vindt echter pas plaats wanneer er een wijziging plaatsvindt in de beschikking. De wijziging van een tarief betekent niet dat we de beschikking openbreken. Het aantal toekenningen van PGB's in 2019 staat in het antwoord hiervoor.

Vraag: Aan inwoners wordt een ondersteuningsplan verstrekt (deze maakt deel uit van de beschikking). In het ondersteuningsplan worden de resultaten, doelen en frequenties vastgelegd, die tussen inwoner en zorgaanbieder worden besproken.

- Betekent dit dat hiermee de pilot "ondersteuning thuis" welke is gebaseerd op resultaatafspraken en niet op uren komt te vervallen?
- Wordt in het ondersteuningsplan ook expliciet het aantal uren zorg vermeld?
- Wat is exact de rol van de zorgaanbieder bij de totstandkoming van het ondersteuningsplan?
- Wat is exact de rol van de zorgaanbieder met betrekking tot de frequentie en de uren?
- Als een inwoner een probleem ondervindt bij zijn ondersteuning, bij welke instantie moet hij dan zijn probleem kenbaar maken? Bij de gemeente, die de maatwerkvoorziening heeft verstrekt, of bij de aanbieder, die het ondersteuningsplan heeft vastgesteld?
- Hoe ziet de klachtenprocedure er uit?
- Op welke wijze wordt toegezien op de kwaliteit van de aanbieders?

Antwoord:

- *Dit betekent dat we het gedachtengoed en de werkwijze van Ondersteuning Thuis gaan borgen in ons reguliere beleid in plaats van als pilot. Vanaf 1 april 2020 krijgen inwoners een indicatie in zowel resultaten als in uren en minuten voor een Schoon Huis en Huishouding op orde.*
- *De uren en minuten zijn te vinden in de beschikking en in sommige situaties in het gespreksverslag, maar maken geen onderdeel uit van het ondersteuningsplan.*
- *De rol van de zorgaanbieder bij het tot stand komen van het ondersteuningsplan is vastgelegd in hoofdstuk 9 van het Inkoopdocument Wmo en Jeugdhulp en Hulp bij Huishouding. In het Ondersteuningsplan worden de wensen van de Cliënt ten aanzien van de geïndiceerde Hulp bij Huishouden opgenomen. Opdrachtnemer (de zorgaanbieder) maakt daar waar mogelijk met de Cliënt afspraken over het moment (tijdstip en dag) en de frequentie waarop de Hulp bij Huishouden geleverd wordt, de vorm, de omvang en de inhoud van Hulp bij Huishouden die Opdrachtnemer biedt. Deze afspraken sluiten zoveel mogelijk aan bij de wensen van de Cliënt en sluiten aan bij het stimuleren van de zelfredzaamheid en vitaliteit van de Cliënt en de Ondersteuning door het netwerk*
- *De klachtenprocedure is vastgelegd in de afspraken met alle zorgaanbieders die gecontracteerd zijn voor de Wmo, Jeugdhulp en/of de Hulp bij Huishouding. De klachtenregeling is gericht op de opdrachtnemer (zorgaanbieder) en er is een klachtenregeling gericht op de opdrachtgever (de gemeente).*
- *De afspraken tussen de gemeenten en de zorgaanbieders richt zich tot Zorg in Natura. Dit*

betekent dat alle zorgaanbieders die gecontracteerd zijn voor de Wmo, de Jeugdhulp en/of de Hulp bij Huishouding moeten voldoen aan kwaliteitseisen die zijn opgesteld in het inkoopdocument. De contract- en leveranciersmanagers houden hier toezicht op. Een Persoonsgebonden budget (PGB) is een andere manier van financieren, waarbij de inwoner direct met de zorgverlener een overeenkomst sluit. Hier worden door de gemeente geen kwaliteitseisen voor opgesteld.

Het normenkader wordt een belangrijk middel in de vaststelling van de beschikking / ondersteuningsplan.

Vraag: Klopt het dat het normenkader, waarin wordt vastgelegd welke activiteiten in welke frequentie nodig zijn om de doelen te bereiken, verankerd moet zijn in het beleid van de gemeente? Wat is op dit moment de status van het normenkader en wanneer is deze gereed?

Antwoord:

Het klopt dat het normenkader verankerd moet zijn in het beleid van de gemeente. Het normenkader zoals wij willen hanteren is gereed en laten wij per 1 april 2020 in werking treden.

Toelichting:

- 1. Technische vragen zijn alleen bedoeld voor vragen over punten die op de agenda staan. Ze zijn niet bedoeld voor een politiek antwoord.*
- 2. Technische vragen zijn vragen voor een beter begrip van een vraagstuk. Vragen over feiten en de uitleg daarvan of over de gevolgen van een besluit.*
- 3. Voor de overzichtelijkheid uw vragen in de daarvoor bestemde vakken plaatsen. Bij elke nieuwe vraag kunt u d.m.v. de tabtoets een nieuwe regel aanmaken. Het antwoord zal dan geplaatst worden bij de desbetreffende vraag.*